

วันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม

ประวัติวันแม่แห่งชาติ

วันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันแม่ ภาษาอังกฤษ คือ Mother Day ซึ่งวันนี้ถือตามวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ. 2519 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้ลูก ๆ ทุกคนรำลึกถึงพระคุณของแม่

ประวัติวันแม่แห่งชาติ มีความเป็นมาอย่างไร สัญลักษณ์ที่ใช้ในวันแม่ทำไมจึงใช้ดอกมะลิ และคำขวัญวันแม่ปีต่าง ๆ มีข้อความว่าอะไร กิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในวันแม่มีอะไรบ้าง วันนี้เรามีข้อมูลมาฝากค่ะ

ประวัติวันแม่แห่งชาติ

ประวัติวันแม่แห่งชาติ แต่เดิมนั้น วันแม่ของชาติได้กำหนดเอาไว้วันที่ 15 เมษายน ของทุก ๆ ปี ทั้งนี้เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรีประกาศรับรอง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2493 ซึ่งได้พิจารณาเห็นว่าการ

จัดงานวันแม่ของสำนักวัฒนธรรมฝ่ายหญิง สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ผู้รับมอบหมายให้จัดงาน วันแม่ มาตั้งแต่ วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2493 เป็นครั้งแรกเป็นต้นมานั้นได้รับความสำเร็จด้วยดี ด้วยประชาชนให้การ สนับสนุน จนสามารถขยายขอบข่ายของงานให้กว้างขวางออกไป

มีการจัดพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การประกวดคำขวัญวันแม่ การประกวดแม่ของชาติ เพื่อให้ เกียรติและตระหนักในความสำคัญของแม่ และเพื่อเพิ่มความสำคัญของวันแม่ให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ด้วยเหตุนี้งานวัน แม่จึงเป็นวันแม่ประจำปีของชาติตามประกาศของรัฐบาล ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม แต่โดยทั่วไปเรียก กันว่าวันแม่ของชาติ

ต่อมาถึง พ.ศ. 2519 ทางราชการได้เปลี่ยนแปลงให้ถือเอาวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง คือ วันที่ 12 สิงหาคม วันแม่แห่งชาติ เริ่มในปี พ.ศ. 2519 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรปฏิบัติในวันแม่แห่งชาติ

1. ประดับธงชาติตามอาคารบ้านเรือน
2. จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวันแม่ เช่น การจัดนิทรรศการ
3. จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ทำบุญใส่บาตรอุทิศส่วนกุศล เพื่อรำลึกถึง พระคุณของแม่
4. นำพวงมาลัยดอกมะลิไปกราบขอพรจากแม่

การจัดงานวันแม่แห่งชาติในประเทศไทย

งานวันแม่จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2486 ณ สวนอัมพร โดยกระทรวงสาธารณสุข แต่ช่วงนั้นเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 งานวันแม่ในปีต่อมาจึงต้องงดไป เมื่อวิกฤตสงครามสงบลง หลายหน่วยงานได้พยายามให้มีวันแม่ขึ้นมาอีก แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และมีการเปลี่ยนกำหนดวันแม่ไปหลายครั้ง ต่อมาวันแม่ที่รัฐบาลรับรอง คือ วันที่ 15 เมษายน โดยเริ่มจัดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 แต่ก็ต้องหยุดลงอีกในหลายปีต่อมา เนื่องจากกระทรวงวัฒนธรรมถูกยุบไป ส่งผลให้สภาวัฒนธรรมแห่งชาติซึ่งรับหน้าที่จัดงานวันแม่ขาดผู้สนับสนุน

ต่อมาสมาคมครูคาทอลิกแห่งประเทศไทย ได้จัดงานวันแม่ขึ้นอีกครั้ง ในวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2515 แต่จัดได้เพียงปีเดียวเท่านั้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2519 คณะกรรมการอำนวยการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงได้กำหนดวันแม่ขึ้นใหม่ให้เป็นวันที่แน่นอน โดยถือเอาวันพระราชสมภพของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในวันแม่

สัญลักษณ์ที่ใช้ในวันแม่คือ ดอกมะลิ ซึ่งมีสีขาวบริสุทธิ์ ส่งกลิ่นหอมไปไกลและหอมได้นาน อีกทั้งยังออกดอกได้ตลอดทั้งปี เปรียบได้กับความรักอันบริสุทธิ์ของแม่ที่มีต่อลูกไม่มีวันเสื่อมคลาย

รวมคำขวัญวันแม่ปีต่าง ๆ ดังนี้

- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2562 สำหรับคำขวัญของปีนี้ยังไม่มีรายงานออกมา ทั้งนี้ ทางทีมงานจะมาอัปเดตให้ทราบกันต่อไป
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2561 คือ "เมื่อเรารวมกำลังกันทั้งชาติ ย่อมสามารถช่วยไทยไขปัญหา ผนึกแรงหลอมรวมร่วมปัญญา จักนำพาชาติตนรอดพ้นภัย"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2560 คือ "สอนให้ลูก เรียนรู้ สู้ปัญหา พัฒนา ด้วยตน จนเติบโตใหญ่ เพราะคนแกร่ง จะก้าว ได้ยาวไกล เพื่อมาเป็น กำลังไทย ให้แข็งแรง"

- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2559 คือ "สอนให้ลูกทั้งหลายเดินสายกลาง ทำทุกอย่างพอดีมีเหตุผล ประกอบด้วยคุณธรรมนำทางตน ย่อมได้คนดีพอต่อบ้านเมือง"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2558 คือ "ดินและน้ำ ลมและฟ้า ป่าและเขา รวมกันเข้าคือทรัพย์สิน แผ่นดินแม่ ผาปกูกลูกไทยรวมใจรักดีรักดูแล เพื่อมอบแก่หลานเหลนไทยไปชั่วกาล"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2557 คือ "รักเรียน รู้งาน ถนอมบ้านเมืองไทย ร่วมใจสามัคคี คือลูกที่ดีของแม่"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2556 คือ "คำโบราณว่าคุณางดูอย่างแม่ คือคำแปลว่าแม่ดีมีลูกเด่น จะชายหญิงรู้ชั่วดีมีกฎเกณฑ์ เพราะจัดเจนแบบอย่างในทางดี"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2555 คือ "มือของแม่นั้นคือมือช่างปั้น ขึ้นรูปอันอ่อนลออจนหล่อเหลา อยากให้เป็นงานดีที่งามเงา อยู่ที่คอยขัดเกลาแต่เบามือ"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2554 คือ "เพลงชาติไทยเตือนไทยไว้เข้าคำ ให้จดจำจารึกใจไว้ทุกส่วน จะดำรงคงไทยได้ทั้งมวล ด้วยไทยล้วนหมายรักสามัคคี"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2553 คือ "แผ่นดินนี้แม่ของลูกใช้ปลูกข้าว ก็แสนก้าวที่เดินช้ำย่ำหว่านไถ บำรุงดินจนอุดมสมดังใจ หวังนาไทยเป็นของไทยไปนิรันดร์"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2552 คือ "แผ่นดินนี้ปู่ตายายสร้าง เคยทอดร่างลงถมถิ่นแผ่นดินแม่ ขอลูกไทยรักสามัคคีไม่ผันแปร เป็นไทยแท้มีชีไทยแต่ในนาม"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2551 คือ "เมื่อเกิดมาอาศัยถิ่นแผ่นดินไหน ควรมีใจกตัญญูรู้คุณถิ่น หากคนไทยรู้ตอบแทนคุณแผ่นดิน จักไม่มีวันสิ้นแผ่นดินไทย"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2550 คือ "ข้าวในนาปลาในน้ำคำโบราณ คือตำนานความอุดมสมบูรณ์สิน ผาปกูกลูกไทยร่วมห่วงแหนรักแผ่นดิน ถนอมไว้อย่าให้สิ้นแผ่นดินไทย"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2549 คือ "รักในหลวงพร้อมใจใส่เสื้อเหลือง รักบ้านเมืองจงน้อมใจให้สร้างสรรค์ ใส่สีเดียวแล้วใจเดียวกลมเกลียวกัน รักเช่นนั้นชาติของตนจึงพ้นภัย"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2548 คือ "ดุจดั่งแม่ผู้ประเสริฐบังเกิดเกล้า เลี้ยงเราทุกคนมาจนใหญ่ ทุกคำข้าวคือสินแผ่นดินไทย ควรตรองใจทดแทนคุณแผ่นดิน"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2547 คือ "เลี้ยงลูกมาอย่างน้อยเจ็ดร้อยปี ให้อยู่ดีกินดีมีความสุขถ้วน แม้มิใจกตัญญูรู้การควร ไทยทั้งมวลจงตอบแทนคุณแผ่นดิน" และ "แผ่นดินไทยให้ชีวิตจิตวิญญาณ เลี้ยงสังขารลูกไทยจนใหญ่กล้า เทียบพระคุณของท่านคือมารดา จงรักษาและทดแทนคุณแผ่นดิน"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2546 คือ "สามร้อยหกสิบห้าวันคือวันแม่ มิใช่แค่วันใดให้นึกถึง สม่าเสมอสมัครจิตคิดคำนึง เหมือนแม่ซึ่งรักลูกครบทุกวัน"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2545 คือ "แม่คือพระประจำอยู่ในบ้าน บูชาท่านไว้เถิดเกิดเกิดมิ่งขวัญ พระคุณแม่เลิศล้ำเกินรำพัน แม่จึงเป็นคนสำคัญทุกวันไป"
- คำขวัญวันแม่ ประจำปี 2544 คือ "พระองค์แรกผู้แสนดีให้ชีวิต ครูคนแรกผู้ประสิทธิ์การศึกษา สองหัตถ์โอบนคราพารมย์เย็น รวมคุณค่านี้ได้แก่แม่เราเอง"

เพลงวันแม่

ค่าน้ำนม คือ เพลงอย่างเป็นทางการที่ใช้ในงานวันแม่แห่งชาติ แต่งขึ้นโดย อาจารย์สมยศ ทัศนพันธ์ ได้เรียบเรียงบทเพลงที่เรียกได้ว่า ชื่นหึ่งอมตะ และเป็นงานเพลงชิ้นเอก ซึ่งได้ฟังเมื่อไร เป็นต้องหวนระลึกถึงบุญคุณของแม่และวันคืนเก่า ๆ ของวิถีไทยในสมัยก่อน

เนื้อเพลง นอกจากจะทำให้เราระลึกถึงพระคุณแม่แล้ว ยังทำให้เรามองเห็นชนบดั่งเดิมตามวิถีไทยหลายอย่างจากเนื้อเพลง เช่น การศึกษาของผู้ชายไทยสมัยก่อนนั้น มักจะอยู่ในวัดวาอาราม ซึ่งเป็นแหล่งสอนสั่งความรู้ ทางโลก อ่านออกเขียนได้ และทางธรรม อันได้แก่ การถือศีล และยึดมั่นในพระรัตนตรัย **นอกจากนั้น** ยังมีความเชื่อกันอีกว่า หากลูกชายบ้านไหนได้บวชเรียน ก็จะส่งแผ่นอันสงส์ไปให้กับพ่อแม่ ได้เกาะชายผ้าเหลืองไปสู่ที่ดี ๆ เมื่อถึงกาลแตกดับ

ท่วงทำนองเสนาะโสต และทุ้มเย็น กับคำร้องที่ตรงไป ตรงมา ชวนให้นึกภาพตามได้ไม่ยาก แม้แต่เด็กเล็ก ๆ จึงไม่ใช่เรื่องแปลก ที่ใครฟังเพลงนี้แล้วจะต้องหลั่งน้ำตาให้กับความซาบซึ้งแห่งรักที่แม่มีให้เรา...

เพลงค่าน้ำนม

แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง ที่เฝ้าหวงห่วงลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล แม่เราเฝ้าโละห่ กล่อมลูกน้อยนอนเปลไม่ห่างหันเหไปจนไกล

แต่เล็กจนโตโอ้แม่ถนอม แม่ฝ่ายผอมย่อมเกิดแต่รักลูกปักดวงใจ เต็บโตโอ้เล็กจนใหญ่ นี่แหละหนาอะไรมิใช่ใดหนาเพราะค่าน้ำนม

* ควรคิดพินิจให้ดี ค่าน้ำนมแม่นี้จะมีอะไรเหมาะสม โอ้อว่าแม่จำลูกคิดถึงค่าน้ำนม เลือดในอกผสมกลิ่นเป็นน้ำนมให้ลูกดื่มกิน

** ค่าน้ำนมควรชวนให้ลูกฝัง แต่เมื่อหลังเปรียบดั่งผืนฟ้าหนักกว่าแผ่นดิน บวชเรียนพากเพียรจนสิ้นหยดหนึ่งน้ำนมกินทดแทนไม่สิ้นพระคุณแม่เอย